

*Μουσικός, εικαστικός, curator, κριτικός τέχνης αλλά, πάνω απ' όλα, η ψυχή του συγκροτήματος Sonic Youth, η Kim Gordon παραμένει ένα πρόσωπο συνώνυμο με την πρωτοπορία. Το ίδρυμα ΔΕΣΤΕ σε συνεργασία με το Μουσείο Μπενάκη φιλοξενούν στην Αθήνα μια έκθεση με έργα της, ενώ η ίδια η Kim Gordon θα βρεθεί στην Αθήνα για μια μουσική περφόρμανς. Το αυτοβιογραφικό της βιβλίο «Girl in a Band» καταγράφει με εξαιρετική λεπτομέρεια και διαύγεια την προσωπικότητα μιας περίφημης γυναίκας.*

Από τον Μ. Hulot



# KIM GORDON:

**Η ψυχή των Sonic Youth και  
μια σημαντική καλλιτέχνις εκθέτει  
τα έργα της στην Αθήνα**



**THE STOOGES**

Φωτό: Alex Knost

© Kim Gordon

Ευγενική

Παράκληση 303

Gallery, New York



The  
Stooges





**Η** Kim Althea Gordon είναι μια σημαντική προσωπικότητα για την (νεοϋορκέζικη) ποπ κουλτούρα της τελευταίας 30ετίας. Μουσικός, εικαστικός, curator, κριτικός τέχνης, αλλά, πάνω απ' όλα, το μπάσο, η κιθάρα και τα φωνητικά ενός συγκροτήματος που άλλαξε την πορεία της ροκ μουσικής και επηρέασε αμέτρητα γκρουπ σε ολόκληρο τον κόσμο: των Sonic Youth. Από το 1981 που τους έφτιαξε μαζί με τον Thurston Moore -σύζυγό της για 27 χρόνια- και μέχρι το 2010 ήταν πάντα συνώνυμο της πρωτοπορίας, κάνοντας παράλληλα ένα σωρό πράγματα: παραγωγή στο «Pretty on the inside» των Hole, δική της σειρά ρούχων, εκθέσεις, περφόρμανς, άλλο ένα γκρουπ στα '90s -τις Free Kitten-, συνεργασίες με πολλούς εικαστικούς και μουσικούς. Το νέο σχήμα της με τον Bill Nace ονομάζεται Body/Head, ενώ το βιβλίο που κυκλοφόρησε πρόσφατα με τα απομνημονεύματά της από τη σχέση της με τον Thurston Moore και την πορεία των Sonic Youth μέχρι το τέλος, *Girl in a Band*, σφραγίζει παράλληλα και το τέλος μιας εποχής. Η Kim Gordon στις 12 Ιουνίου έρχεται στην Αθήνα για τα εγκαίνια της έκθεσής της στο Μουσείο Μπενάκη με έργα από τη σειρά «Noise Paintings», μαζί με νέα έργα της και μια μουσική περφόρμανς με τους Body/Head, μια σπάνια ευκαιρία να τη δεις ζωντανά στην Αθήνα. «Η Kim Gordon», γράφει ο Jeff Ripan, «δεν ταίριαζε ποτέ με τα ροκ στερεότυπα και πάνω στη σκηνή η εμφάνισή της είναι αυτό που ο Andy Warhol θα περιέγραφε "κλασικό"».

«Έπρεπε να ανακαλύψω ξανά την ταυτότητά μου ή να διεκδικήσω εκ νέου αυτό που αισθανόμουν ότι είμαι» λέει για την περίοδο που ακολούθησε τον χωρισμό της, ο οποίος φαίνεται ότι την έχει σηματοδέψει σε κάθε επίπεδο. «Η ταυτότητά μου ήταν πακεταρισμένη μαζί με το συγκρότημα και, φυσικά, με τον άντρα μου και αυτήν τη σχέση. Έτσι, μόλις αυτό διαλύθηκε, άρχισα να αναρωτιέμαι ποια είμαι και πώς είχα φτάσει μέχρι εδώ. Αυτή είναι μια σκληρή ερώτηση να την κάνει κανείς στα 62 του χρόνια. Ήμουν πάντα κολλημένη στον γάμο μου και στη ζωή μου με αυτό τον άνθρωπο, έτσι κατά κάποιον τρόπο μπορώ να δω αυτή την αλλαγή μόνο θετικά αυτήν τη στιγμή».

Στο βιβλίο, που δανείζεται τον τίτλο από τους στίχους του τραγουδιού «Sacred Trickster» από

το τελευταίο άλμπουμ των Sonic Youth «The Eternal», διηγείται όλη της τη ζωή, τη γνωριμία της με τον Thurston, την προβληματική σχέση της με τον αδελφό της, τη δημιουργία των Sonic Youth και το τέλος μιας σχέσης. «What's it like to be in a band? I don't quite understand». Αυτός ο στίχος λέει πολλά και για τον ρόλο της στη ροκ μουσική.

**ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΑ:**

◆ «Η πρώτη συναυλία των Sonic Youth στο Λονδίνο ήταν σχεδόν μια καταστροφή, με μία από τις χορδές του μπάσου μου να σπάει στη μέση της συναυλίας. Ο Thurston πέταξε την κιθάρα του στο κοινό κι έπειτα οι μεταλλικές γρίλιες που χώριζαν το συγκρότημα από τον κόσμο χαμήλωσαν και τελείωσε η συναυλία. Κάποιοι πίστεψαν ότι ήμασταν ό,τι καλύτερο υπήρχε, ενώ άλλοι μας βρήκαν δήθεν και πολύ κουλτουριάρηδες. Είδαν εμάς, τέσσερα βρομόπαιδα της μεσοαίας τάξης από τη Νέα Υόρκη με καλλιτεχνικές ανησυχίες, να κάνουμε κάτι που δεν είχαμε το δικαίωμα να κάνουμε. Αυτό έκανε ακόμα πιο ειρωνικό το γεγονός ότι πολλά βρετανικά συγκροτήματα, συμπεριλαμβανομένων και των Beatles, προήλθαν από καλλιτεχνική σχολή».

◆ Πράγματι, πήγα στην Καλών Τεχνών. Γεννήθηκα στο Rochester στα βόρεια της Νέας Υόρκης, αλλά είχα μεγαλώσει στο Λος Άντζελες, όπου ο πατέρας μου ήταν καθηγητής Κοινωνιολογίας στο UCLA. Γνώρισα τον Thurston στη Νέα Υόρκη μετά την αποφοίτηση, όταν ήταν αυτός 22 κι εγώ 27. Είχε μια λάμψη που μου άρεσε και φαινόταν τρομερά οίγουρος για το τι ήθελε και πώς να το πετύχει - ήταν περισσότερο μια ήσυχη αυτοπεποίθηση παρά θρασύτητα. Όταν πρωτοκάναμε σχέση, θυμάμαι να προχωράμε οι δυο μας κατηφορίζοντας την Ογδόη Οδό μαζί, χέρι-χέρι, πηγαίνοντας σινεμά - πρέπει να πηγαίναμε στο *Rocky Horror Picture Show*. Εκείνη τη νύχτα αισθανόμουν πολύ ευτυχομένη και τόσο κοντά του, λες και μέσα σ' εκείνο το βρόμικο, σαραβαλιασμένο μέρος υπήρχαμε μόνο εμείς οι δύο. Αμέσως μετά από αυτό μετακόμισα στο σπίτι μου. Και στη συνέχεια αρχίσαμε να παίζουμε μουσική».

◆ Υπήρχαν τόσο πολλές φορές που είπαμε ότι ξεκινάμε τους Sonic Youth, που είναι δύσκολο να ξεχωρίσω μία. Είχαμε δει τον Lee Ranaldo που έπαιζε σε διάφορα σημεία της πόλης και του ζητήσαμε να έρθει στο σχήμα μας. Στην

αρχή το συγκρότημα ήμασταν μόνο οι τρεις μας, με διαφορετικούς ντράμερ να μπαίνονοβγαίνουν στο γκρουπ, ενθουσιασμένους σαν τους περαστικούς που σταματάνε να κοιτάξουν σε μια βιτρίνα. Είχαμε πολλά διαφορετικά ονόματα: Male Bonding, Red Milk και The Arcadians. Αλλά μόλις ο Thurston βρήκε το όνομα Sonic Youth ξέραμε πώς θέλαμε να ακούγεται η μουσική μας.

◆ Στις πρώτες μας απόπειρες παίζαμε σε έναν χαλαρό κύκλο χωρίς καθόλου ντράμερ. Δεν ήταν ακριβώς αυτό που λες "παίξιμο", για να είμαι ειλικρινής. Παίζαμε ό,τι να 'ναι και κάναμε έναν βόμβο με τις κιθάρες μας. Τότε ήρθε στον Thurston η ιδέα να παίζει την κιθάρα του με μια μπαγκέτα. Δεν υπήρχε άλλος τρόπος να κρατάει τον ρυθμό. Κι εγώ προσπάθησα μια φωνητική προσέγγιση που να είναι ρυθμική και με απλή προφορά των λέξεων. Όταν ακούς παλιούς R&B δίσκους, οι γυναίκες τραγουδούν με έναν άγριο, παθιασμένο τρόπο. Γενικά, πάντως, στις γυναίκες δεν επιτρέπεται να τραγουδάνε με τοαμπουκά. Δεν είχαμε ιδέα τι κάναμε, αλλά κλείσαμε κάνα δυο συναυλίες».

◆ Στη Βρετανία οι δημοσιογράφοι μου έκαναν συνέχεια κι επίμονα την ίδια ερώτηση: "Πώς είναι να είσαι το κορίτσι σε ένα συγκρότημα;". Δεν το είχα σκεφτεί ποτέ πραγματικά αυτό. Ο σχεδόν αποκλειστικά αντρικός μουσικός Τύπος της Αγγλίας ήταν δειλός. Δεν ήταν καθόλου επιθετικός από κοντά, αλλά όταν πήγαιναν αυτοί οι άνθρωποι στο σπίτι τους έγραφαν βάνουσα, σεξιστικά πράγματα, με κόμπλεξ για την ηλικία. Υπέθεσα ότι τα έγραφαν επειδή έτρεμαν τις γυναίκες. Εξάλλου, όλη η χώρα είχε ένα κόμπλεξ με τη βασιλίτσα. Αρνήθηκα να παίξω αυτό το παιχνίδι. Δεν ήθελα να ντύνομαι σαν τη Siouxsie Sioux ή να παίζω τον ρόλο του φανταστικού θηλυκού, κάποιας που είχε περισσότερη σχέση με αυτούς παρά μ' εμένα. Ήταν μια δημοφιλής εμφάνιση εκείνη την εποχή -το vintage φόρεμα, το make up-, αλλά αυτό το πράγμα δεν ήμουν εγώ».

◆ Ο πρώτος δίσκος μας ήταν ένα EP, ηχογραφημένο στο Plaza Sound στο Rockefeller Center τον Δεκέμβριο του 1981. Συνολικά πέντε τραγούδια. Πολλά από τα πρώτα τραγούδια μας είχαν ασαφή μέσα και ακόμα πιο ασαφή κλεισίματα. Οι στίχοι ήταν τυχαίοι. Γράφαμε όλοι μας προτάσεις σε ένα κομμάτι χαρτί και όταν ήταν η ώρα να ηχογραφήσουμε τα φωνητικά, διάλεγα τυχαία κάτι από τη λίστα. Αργότερα, οι κριτικοί ανέλυαν το νόημα των στίχων

**PUSSY GALORE**  
1. Hair Police 2009  
Ακρυλικό σε καμβά 152,4x101,6 cm © Kim Gordon  
Ευγενική Παραχώρηση 303 Gallery, New York  
2. Pussy Galore 2015  
Ακρυλικό σε καμβά 140,3x100,3 cm © Kim Gordon  
Ευγενική Παραχώρηση 303 Gallery, New York  
3. Weak Sisters 2015  
Ακρυλικό σε καμβά 140,3x100,3 cm © Kim Gordon  
Ευγενική Παραχώρηση 303 Gallery, New York



**INFO**

Kim Gordon: «Noise Name Paintings and Sculptures of Rock Bands that are broken up»  
13/06/2015-30/08/2015  
Μουσείο Μπενάκη, Κεντρικό Κτίριο Κουμπάρη 1 & Βασ. Σοφίας  
www.benaki.gr



“  
 Δεν ήθελα να φαίνομαι κουλ ή μόνο ροκ εν ρολ. Ήθελα να μοιάζω πιο πολύ με κορίτσι. Αγοροκόριτσο, αλλά πιο διαφορούμενη από ένα αγοροκόριτσο  
 ”

μας κι έλεγαν πόσο πολλά σημαίνουν, χωρίς να έχουν ιδέα πώς προέκυψαν. Όταν ο Thurston κι εγώ φύγαμε τελικά από το στούντιο ήταν τέσσερις το πρωί. Ένας παγερός αέρας έμπαινε στο στούντιο και οι δρόμοι ήταν στρωμένοι με χιόνι. Ήταν η Νέα Υόρκη στα πιο ήσυχα και στα πιο όμορφα της.

**Τ**ο “Bad Moon Rising” ήταν το πρώτο άλμπουμ που ηχογραφήσαμε σε 24κάναλο. Ήταν το 1984, και μετά από αυτό οι άνθρωποι άρχισαν να μας βλέπουν διαφορετικά. Γίναμε εξώφυλλο σε ένα δημοφιλές indie-rock φανζίν που ονομαζόταν “Matter”. Το “Daydream Nation” κυκλοφόρησε στο τέλος του 1988 ως διπλό LP, στο τέλος της δεύτερης θητείας του Ρίγκαν, και εκπλαγήκαμε όταν έγινε Νο 1 στο δημοψήφισμα της “Village Voice” στο τέλος της χρονιάς. Όπως πάντα, η κριτική αποδοχή δεν μεταφράστηκε σε πωλήσεις, αλλά ήταν μια εγγύηση ότι το συγκρότημά μας δεν θα εξαφανιζόταν από την πρώτη γραμμή.

◆ Πριν βγει το “Daydream Nation” κάναμε μια φωτογράφιση με τον Michael Lavine και θυμάμαι ότι περπατάγαμε στους δρόμους της Νέας Υόρκης με το συγκρότημα μέσα στο κατακόκκινο. Ο Michael είχε μια πανοραμική φωτογραφική και από τις φωτογραφίες μπορώ ακόμα να αισθανθώ τη βρομερή υγρασία του Αύγουστου στην πόλη.

◆ “Θέλεις να φαίνεσαι κουλ ή θέλεις να φαίνεσαι όμορφη;” με είχε ρωτήσει ο Michael, λες και ήταν δύο εντελώς ξεχωριστά πράγματα. Η ασημένια μπογιά, το βάψιμο με γκλίτερ, τα ξεθωριασμένα και σκισμένα τζιν και το κοντό σακάκι με τα αραχνούφανα κοσμήματα ήταν ένα σημείο αναφοράς για μένα και την εμφάνισή μου. Δεν ήθελα να φαίνομαι κουλ ή μόνο ροκ εν ρολ. Ήθελα να μοιάζω πιο πολύ με κορίτσι. Αγοροκόριτσο, αλλά πιο διαφορούμενη από ένα αγοροκόριτσο. Η προσοχή των media με είχε κάνει ντροπαλή.

◆ Η ζωή μου με τον Thurston ως ζευγάρι αλλά και ως συγκρότημα ήταν γεμάτη γράψιμο, ηχογραφήσεις, συνεντεύξεις, ατελείωτες περιοδείες. Αλλά κάπου στο τέλος των ’30s μου άρχισα να κοιτάζω τα μωρά. Μωρά στα πεζοδρόμια, στα καρτοσάκια, στους ώμους. Και, όπως πάντα, η σιγουριά και η επιφανειακή του αυτοπεποίθηση με βοήθησαν να πειστώ ότι μπορούσαμε να αναλάβουμε τις

ευθύνες ενός παιδιού. Αλλά μόλις γεννήθηκε η Coco κατάλαβα ότι δεν είχαμε ποτέ μιλήσει για το τι είδους γονείς ή σύντροφοι θέλαμε να γίνουμε. Είχα απλώς υποθέσει ότι ο Thurston στήριζε τα φεμινιστικά θέματα, δηλαδή ίσα δικαιώματα στη φροντίδα του παιδιού, ίδιες ευθύνες στις δουλειές του σπιτιού και τέτοια. Όπως και οι πιο πολλές νέες μητέρες, ανακάλυψα ότι όσο ίση και μοιρασμένη και αν περιμένεις να είναι η εμπειρία ή όσο ίσες κι αν πιστεύεις ότι θα έπρεπε να είναι οι ευθύνες του πατέρα, τελικά δεν είναι. Δεν μπορούν να είναι. Το πιο μεγάλο μερίδιο από το μέγαλωμα του παιδιού πέφτει στους ώμους της γυναίκας. Αυτό δεν κάνει τους άντρες κακούς γονείς, κάνει όμως τις γυναίκες να αισθάνονται μόνες σε αυτό που ήλπιζαν ότι θα ήταν ίση μοιρασιά στον τοκετό.

Ο Thurston ήταν γεννημένος μπαμπάς. Εγώ συμβουλευόμουν τα βιβλία μου, αλλά αυτός ήταν πιο έμπειρος με τα μωρά – είχε κάνει πολύ baby sitting όταν ήταν νεότερος. Δεν φοβήθηκε ποτέ να πιάσει την Coco ή να καθίσει στο πάτωμα και να παίξει μαζί της. Στο τέλος ήταν μάλλον καλύτερος μπαμπάς απ’ ό,τι σύντροφος και άρχισε να απομακρύνεται από μένα όλο και περισσότερο, θέλοντας να κάνει τα πάντα με τον δικό του τρόπο. Κοιτάζοντας πίσω, νομίζω ότι αυτό συνέβαινε επειδή δεν ήθελε πια να είναι μαζί μου.

◆ Αφού μετακομίσαμε στη Νέα Αγγλία, ο Thurston έφευγε συνέχεια για την πόλη, για να δουλεύει σε πρότζεκτ κάθε λίγο και λιγάκι. Όταν επέστρεφε, είχε πολύ καλή διάθεση. Ερχόταν στην κουζίνα και με αγκάλιαζε με τα μακριά χέρια του σαν ένα μεγάλο παιδί. Όσο περνούσε ο καιρός, σταμάτησε να το κάνει και αυτό. Φαινόταν εντελώς χαμένος. Τελικά, ο γάμος μας διαλύθηκε όταν ανακάλυψα μια σειρά από μηνύματα ανάμεσα στον Thurston και μια άλλη γυναίκα. Το σοκ ήταν συντριπτικό.

◆ Έτοι άρχισαν όλα, σε αργή κίνηση, μια σειρά από ψέματα, τηλεσίγραφα, ψεύτικες υποσχέσεις, e-mails και μηνύματα στο κινητό που αισθανόμουν ότι ήταν σχεδιασμένα για να με πεδικλώσουν, να με αναγκάσουν να πάρω μια απόφαση που ήταν πολύ δειλός να αντιμετωπίσει. Ήμουν έξαλλη. Δεν ήταν απλώς η ευθύνη που αρνιόταν να αναλάβει, ήταν που με είχε μετατρέψει σε άλλο πρόσωπο: στη μητέρα του. Προσπαθήσαμε να το σώσουμε. Κάναμε και οι δύο συνεδρίες και βλέπαμε έναν σύμβουλο γάμου. Ήταν όμως σαν να ασχολούμαι με κά-

ποιον εξαρτημένο που ξανακυλούσε και δεν μπορούσε να σταματήσει τον εαυτό του. Κοιμόμασταν ακόμα στο ίδιο κρεβάτι – ήταν ένα μεγάλο κρεβάτι –, αλλά τα πρωινά ντυνόμασταν και πηγαίναμε στον επάνω όροφο και έκανε ο καθένας τα δικά του. Θα έπρεπε να δεχτώ την ταπείνωση ή να κάνω κάτι για να τελειώσει όλο αυτό.

◆ Τελικά, τον Αύγουστο του 2011 του ζήτησα να φύγει από το σπίτι. Αισθανόμουν κάποια συμπόνια για τον Thurston και ακόμα την αισθάνομαι. Λυπόμουν για τον τρόπο που είχε χάσει τον γάμο του, το συγκρότημά του, την κόρη του, την οικογένειά του, τη ζωή μας μαζί – και τον εαυτό του. Αυτό όμως είναι κάτι πολύ διαφορετικό από τη συγχώρεση. Μετά από 30 χρόνια παίξαμε το τελευταίο live μας λίγο έξω από το Σάο Πάολο, τον Νοέμβριο του 2011. Ήταν ένα περίεργο μέρος για να δώσουμε ένα τέλος. Δεν μιλούσαμε ο ένας στον άλλο. Είχαμε ανταλλάξει ίσως 15 λέξεις ολόκληρη την εβδομάδα. Μετά από 27 χρόνια γάμου είχαν όλα διαλυθεί. Το ζευγάρι που όλοι πίστευαν ότι είναι χρυσό και κανονικό και αιώνια ακέραιο, το οποίο έδωσε στους νεότερους μουσικούς ελπίδα ότι θα μπορούσαν να επιβιώσουν σε έναν τρελό ροκ εν ρολ κόσμο, ήταν πια άλλο ένα κλισέ αποτυχημένης σχέσης – ένας άντρας με κρίση μέσης ηλικίας, με μια άλλη γυναίκα και διπλή ζωή.

◆ Πολλοί άνθρωποι μπορούν να αισθανθούν νεότεροι από αυτό που πραγματικά είναι – μέσα τους είναι πιο νέοι από την πραγματική τους ηλικία. Είναι σοκαριστικό όταν αντιλαμβάνεσαι ότι “ω, τελικά είμαι μάλλον γριά”. Είναι άτιμο πράγμα. Υπάρχει πολλή πίεση από παντού να είσαι νέος. Υπάρχουν συγκεκριμένες περιοχές στην κουλτούρα, στην τηλεόραση, στα μέσα, στο οινεμά, όπου έχεις την εντύπωση ότι όλοι είναι μόνο 20. Μπορείς, επίσης, να είσαι νέος και να εύχεσαι να ήσουν μεγαλύτερος. Υπάρχουν υποκουλτούρες που είναι ενδιαφέρουσες, όπως το surf, όπου οι άνθρωποι από διαφορετικές γενιές μοιάζουν να συνυπάρχουν πιο αρμονικά, αλλά αυτό δεν βλέπω να συμβαίνει στον κόσμο της μουσικής».

◆ Τι θα θέλατε να μάθουν οι νέοι άνθρωποι από το βιβλίο σας; «Είναι σημαντικό να βρουν ένα νήμα στη ζωή τους και να έχουν τη σιγουριά να το ακολουθήσουν, αν τους οδηγεί κάπου που έχει ενδιαφέρον. Και αν δεν ταιριάζεις σε κάποιον συγκεκριμένο τύπο, φτάνει η δύναμη του να είσαι αυτός που είσαι». ❁

